

12.04.2022

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

**GÜNLÜK BASIN
ÖZETLERİ**

**12 Nisan 2022
Salı**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

12 Nisan 2022 Salı

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİKLER

— Atatürk Üniversitesi Yaz Okulu Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

— Haliç Üniversitesi Teknoloji Transfer Ofisi Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI

— Anayasa Mahkemesinin 26/1/2022 Tarihli ve E: 2021/9, K: 2022/4 Sayılı Kararı

— Anayasa Mahkemesinin 26/1/2022 Tarihli ve E: 2021/117, K: 2022/10 Sayılı Kararı

— Anayasa Mahkemesinin 12/1/2022 Tarihli ve 2018/19000 Başvuru Numaralı Kararı

— Anayasa Mahkemesinin 19/1/2022 Tarihli ve 2019/16011 Başvuru Numaralı Kararı

— Anayasa Mahkemesinin 2/2/2022 Tarihli ve 2019/22743 Başvuru Numaralı Kararı

YARGITAY KARARI

— Yargıtay İçtihadı Birleştirme Hukuk Genel Kurulunun 24/12/2021 Tarihli ve E: 2020/11, K: 2021/4 Sayılı Kararı

DÜNYA:

ARABULUCULUK SONUÇLARINI 52 ÜLKEDE GEÇERLİ HALE GETİRDİ

Türkiye'deki yatırımlara Singapur güvencesi geldi

Türkiye'nin Singapur Konvansiyonu'na katılması, ulusal ve uluslararası alanda uzlaşmayla sonuçlanan arabuluculuk faaliyetini 52 ülkede geçerli hale getirdi. Türkiye'de varılan uzlaşmanın sonucu, bu uluslararası konvansiyona taraf ülkelerin tamamında kabul görecektir. Uluslararası dayanağı olan kurumsallaşmış bir arabuluculuk hizmetinin Türkiye için cazibe unsuru ve yabancı yatırımcılar açısından güvence olacağı belirtiliyor.

Türkiye'nin Mart 2021'de imzaladığı ve eylül ayında yürürlüğe giren uluslararası anlaşmanın ve işleyişin tanıtılması amacıyla, Adalet Bakanlığı ve Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) tarafından "Türkiye'nin Singapur Konvansiyonuna Taraf Olmasının İş Dünyasına Etkileri" başlıklı bir sempozyum gerçekleştirildi. Sempozyumun açılışında konuşan TOBB Başkanlık Divanı Üyesi Faik Yavuz, uyuşmazlıkların dostane çözümü anlamına gelen arabuluculuğun Ahilik ile Türkiye'nin ticari kültüründe var olduğunu kaydetti. TOBB'un, arabuluculuğun yaygınlaştırılması için yoğun çaba harcadığını belirten Faik Yavuz, 2021 yılında kurulan TOBB Uyum Arabuluculuk ve Uyuşmazlık Çözüm Merkezi'ni kurduklarını, 70 oda ve borsanın bu sisteme bağlandığını, 400 arabulucuyla hizmet verildiğini kaydetti. Yavuz, bu sisteme iş

Singapur Konvansiyonu'nun en önemli özelliği, ticari uyuşmazlıklar kapsamında arabuluculuk sonucunda imzalanan sulh anlaşmalarının, 50'den fazla taraf ülkede ilave bir mahkeme veya hakem kararına gerek kalmaksızın icrasını mümkün hale getirdi.

dünyası ve vatandaşların daha fazla erişebilmesi için çalışma yürüttüklerini, isteyen bütün arabulucuların bu merkezden yararlanabileceğini söyledi.

Singapur Konvansiyonu'na katılım ile iş dünyası açısından önemli bir adım atıldığını belirten Yavuz, "Singapur konvansiyonunun en önemli özelliği, ticari uyuşmazlıklar kapsamında arabuluculuk sonucunda imzalanan sulh anlaşmalarının, 50'den fazla taraf ülkede ilave bir mahkeme veya hakem kararına gerek kalmaksızın icrasını mümkün hale getirmesidir" dedi.

Kurumsallaşma önemli

Arabuluculukta, gizlilik ve kurumsallaşmanın iki önemli unsur olduğunu vurgulayan Faik Yavuz, "Açılan arabuluculuk merkezlerinin artık daha kurumsal bir süreç izlediklerine

şahit oluyoruz. Arabuluculuğun gelişmesi ve kurumsallaşması için kanununun yenilenmesine ihtiyaç duyulduğunu ifade etmek isteriz" dedi. Kurumsallaşmış bir arabuluculuk hizmetinin yabancı yatırımcılar açısından cazibe unsuru olacağını kaydeden Faik Yavuz, bununla birlikte tahkim mekanizmasının Türkiye'ye olan ilgiyi artıracaklarını anlattı. Yavuz, "TOBB Tahkim Merkezi aynı zamanda, ülkemizde kurulmuş en tecrübeli ulusal ve milletlerarası tahkim merkezi özelliğini taşıyor. TOBB Tahkimi, uyuşmazlığı en geç 6 ayda çözüme ve mahkeme masraflarından daha az masraflı olma özellikleriyle öne çıkıyor" dedi.

2 milyondan fazla uzlaşma sağlandı

Arabuluculukla ilgili kanuni düzenleme çalışmasının

devam ettiğini belirten Adalet Bakan Yardımcısı Zekeriya Birkan da arabuluculuğun öneminin, verimlilik, hızlı çözüm gibi unsurlar yanında her iki tarafın memnun olduğu, sosyal barışa katkı veren bir mekanizma olmasından kaynaklandığını kaydetti. Birkan, arabuluculuk uygulamaları konusunda kapsamlı düzenleme yapılan 2013 Kasım ayından bu yana 2 milyon üzerinde uzlaşma sonuçlandığını kaydederken, ihtiyari arabuluculukta 821 bin 651 başvurudan 810 bin 417'sinin; dava şartı mecburiyeti kapsamında iş uyuşmazlıklarından 137 bin 370 başvuruda yüzde 58, ticari uyuşmazlıklarda 414 bin 317 başvuruda yüzde 53, tüketici uyuşmazlıklarında 117 bin 727 başvuruda yüzde 53 oranında uzlaşma gerçekleştiğini kaydetti.

Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürü Hakan Öztatar da konuşmasında, Türkiye'nin katıldığı Singapur Konvansiyonu ile Türkiye ve konvansiyona taraf herhangi bir ülkedeki anlaşmanın ilgili bütün ülkelerde tekrar görülmeye gerek kalmaksızın uygulama ve infaz edileceğini vurgulayarak, bunun sadece Türkiye'de yatırım yapan yabancı sermaye için değil, Türk yatırımcılar için de başka ülkelerde uyuşmazlıkların hızlı çözümü ve kolaylık anlamına geldiğini anlattı.

ANKARA-DÜNYA

YENİ ÇAĞRI

2013'ten bu yana 2 milyon uyuşmazlık ara buluculuk ile sonuçlandı

ANKARA (DHA) - Adalet Bakan Yardımcısı Zekeriya Birkan, "Ülkemizde 2013'ten bu yana 2 milyona yakın uyuşmazlık ara buluculuk ile sonuçlandı. Bunlar umut verici veriler, toplum alıştıkça daha da yukarıya taşıyacağız" dedi.

Adalet Bakanlığı ve Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) iş birliğiyle, TOBB İkiz Kuleler Konferans Salonu'nda, 'Türkiye'nin Singapur Konvansiyonuna Taraf Olmasının İş Dünyasına Etkileri' sempozyumu düzenlendi. Sempozyuma, Adalet Bakan Yardımcısı Ze-

keriya Birkan, TOBB Yönetim Kurulu Sayman Üyesi **Faik Yavuz** ve TOBB Uyum Arabuluculuk ve Uyuşmazlık Çözüm Merkezi Başkanı Cemil Çiçek katıldı. Sempozyumların açılış konuşmasını yapan Bakan Yardımcısı Birkan, "Ben baro başkanırken 'bu ara buluculuk olmasın' diye toplanıp yürüyüş yapıyorduk. Hem milletvekili hem de bakan yardımcısı olunca bu arabuluculuğun imzasını atmak da bize nasip oldu. Zaman bizi haksız çıkardı. Ara buluculuk inanılmaz büyüdü. Yeni adliyeler yaparak buna yetişmemiz mümkün değil.

Ara buluculuk ile her iki tarafın da kazandığı bir çözüm metoduna ulaşmamız lazım. Özellikle ara buluculuğun hem ülkemizde geldiği seviye hem de önümüzdeki süreçte ara buluculuğun ülkemizde kazandığı başarıya oranla uluslararası arenada da aynı hızda olacağına inanıyorum" dedi.

'2 MİLYONA YAKIN UYUŞMAZLIK ARA BULUCULUK İLE SONUÇLANDI'

Bakan Yardımcısı Birkan, ara buluculuk verilerine ilişkin, "Türkiye'de ara buluculuğa geçildikten sonra 2013 Kasım ayından bu yana, ihtiyari ara buluculukta 821 bin 651 başvurunun 810 bin 417'si anlaşma ile sonuçlandı. Yani ihtiyari olanlarda büyük bir başarı var. İş uyuşmazlıklarında 1 milyon 370 bin 300 başvurunun 800 bin 3'ü yani yüzde 58'i, ticari uyuşmazlıklarda 414 bin 317 başvurunun 217 bin 906'sı yani yüzde 53'ü, tüketicielerde 117 bin 727 başvurunun 62 bin 53'ü anlaşma ile sonuçlandı. Ülkemizde 2013'ten bu yana 2 milyona yakın uyuşmazlık ara buluculuk ile sonuçlandı. Bunlar umut verici veriler. Toplum alıştıkça daha da yukarıya taşıyacağız. Biz, hükümeti asıl ilgilendiren şey toplumda sosyal barışın olması" diye konuştu.

Bakan Yardımcısı Birkan: 2013'ten bu yana 2 milyon uyuşmazlık ara buluculuk ile sonuçlandı

'DERDİĞİMİZ EMEKLERİN SOMUT SONUCUNU ALDIK'

TOBB Yönetim Kurulu Sayman Üyesi **Faik Yavuz**, "Ara buluculuk konusunda araştırmalardan, politika geliştirme faaliyetlerine, kanunun hazırlanmasında, idari uygulamalara kadar birçok alanda görev aldık. Şimdi de ara buluculuğun yaygınlaşması için çalışıyor ve bu kurumun gelişmesi için çalışmalarımıza devam ediyoruz. Bu noktada bu kurumun gelişmesi ve kurumsallaşması için ara buluculuk kanununun yenilenmesine ihtiyaç

duyulduğunu ifade etmek isteriz. Böylece ara buluculuk merkezlerinin kanun yardımıyla kurumsallaşması da sağlanacaktır. Bunun sonucunda ülkemiz, yabancı yatırımcılar açısından daha da cazip hale gelecektir. Ara buluculuğun gelişmesi için Singapur Konvansiyonu çok önemli anlaşma olarak yer alıyor. Singapur Konvansiyonunun en önemli özelliği, ticari uyuşmazlıklar kapsamında ara buluculuk sonucunda imzalanan sulh anlaşmalarının, taraf ülkelerde ilave bir mahkeme veya hakem kararına gerek kalmaksızın icrasını mümkün hale getirmesidir" dedi.

SINGAPUR KONVANSİYONU

7 Ağustos 2019 tarihinde Singapur'da Türkiye'nin de dahil olduğu 46 ülke tarafından imzalanan Arabuluculuk Sonucunda Yapılan Milletlerarası Sulh Anlaşmaları Hakkında Birleşmiş Milletler Konvansiyonu (Singapur Konvansiyonu); Singapur, Fiji ve Katar'ın iç hukuk onay sürecini tamamlamasıyla birlikte 12 Eylül 2020 tarihinde yürürlüğe girdi. 11 Nisan 2022 tarihinden itibaren Konvansiyona taraf ülke haline gelecek olan Türkiye'de yatırımcılar Singapur Konvansiyonu güvencesiyle yatırım yapma imkanına kavuşacak. Türkiye'de yabancı yatırımcıların ve iş insanlarının hukukken kendilerini daha fazla güvende hissetmelerine ve yatırım ortamının iyileştirilmesine katkı sağlanacak.

Türkiye'deki yatırımlara Singapur güvencesi geldi

Singapur Konvansiyonu'nun en önemli özelliği, ticari uyuşmazlıklar kapsamında arabuluculuk sonucunda imzalanan sulh anlaşmalarının, 50'den fazla taraf ülkede ilave bir mahkeme veya hakem kararına gerek kalmaksızın icrasını mümkün hale getirdi.

Türkiye'nin Singapur Konvansiyonu'na katılması, ulusal ve uluslararası alanda uzlaşmayla sonuçlanan arabuluculuk faaliyetini 52 ülkede geçerli hale getirdi. Türkiye'de varılan uzlaşmanın sonucu, bu uluslararası konvansiyona taraf ülkelerin tamamında kabul görecektir. Uluslararası dayanağı olan kurumsallaşmış bir arabuluculuk hizmetinin Türkiye için cazibe unsuru ve yabancı yatırımcılar açısından güvence olacağı belirtiliyor.

Türkiye'nin Mart 2021'de imzaladığı ve eylül ayında yürürlüğe giren uluslararası anlaşmanın ve işleyişin tanıtılması amacıyla, Adalet Bakanlığı ve Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) tarafından "Türkiye'nin Singapur Konvansiyonuna Taraf Olmasının İş Dünyasına Etkileri" başlıklı bir sempozyum gerçekleştirildi. Sempozyumun açılışında konuşan TOBB Başkanlık Divanı Üyesi Faik Yavuz, uyuşmazlıkların dostane çözümü anlamına gelen arabuluculuğun Ahilik ile Türkiye'nin ticari kültüründe var olduğunu kaydetti. TOBB'un, arabuluculuğun yaygınlaştırılması için yoğun çaba harcadığını belirten Faik Yavuz, 2021 yılında kurulan TOBB Uyum Arabuluculuk ve Uyuşmazlık Çözüm Merkezi'ni kurduklarını, 70 oda ve borsanın bu sisteme bağlandığını, 400 arabulucuyla hizmet verildiğini kaydetti. Yavuz, bu sisteme iş dünyası ve vatandaşların daha fazla erişebilmesi için

Çalışma yürüttüklerini, isteyen bütün arabulucuların bu merkezden yararlanabileceğini söyledi.

Singapur Konvansiyonu'na katılım ile iş dünyası açısından önemli bir adım atıldığını belirten Yavuz, "Singapur konvansiyonunun en önemli özelliği, ticari uyuşmazlıklar kapsamında arabuluculuk sonucunda imzalanan sulh anlaşmalarının, 50'den fazla taraf ülkede ilave bir mahkeme veya hakem kararına gerek kalmaksızın icrasını mümkün hale getirmesidir" dedi.

Kurumsallaşma nemli

Arabuluculukta, gizlilik ve kurumsallaşmanın iki önemli unsur olduğunu vurgulayan Faik Yavuz, "Açılan arabuluculuk merkezlerinin artık daha kurumsal bir süreç izlediklerine şahit oluyoruz. Arabuluculuğun gelişmesi ve kurumsallaşması için kanununun yenilenmesine ihtiyaç duyulduğunu ifade etmek isteriz" dedi.

Kurumsallaşmış bir arabuluculuk hizmetinin yabancı yatırımcılar açısından cazibe unsuru olacağını kaydeden Faik Yavuz, bununla birlikte tahkim mekanizmasının Türkiye'ye olan ilgiyi artıracadığını anlattı. Yavuz, "TOBB Tahkim Merkezi aynı zamanda, ülkemizde kurulmuş en tecrübeli ulusal ve milletlerarası tahkim merkezi özelliğini taşıyor. TOBB Tahkimi, uyuşmazlığı en geç 6 ayda çözme ve mahkeme masraflarından daha az masraflı olma özellikleriyle ne çıkıyor" dedi.

2 milyondan fazla uzlaşma sağlandı

Arabuluculukla ilgili kanuni düzenleme çalışmasının devam ettiğini belirten Adalet Bakan Yardımcısı Zekeriya Birkan da arabuluculuğun öneminin, verimlilik, hızlı çözüm gibi unsurlar yanında her iki tarafın memnun olduğu, sosyal barışa katkı veren bir mekanizma olmasından kaynaklandığını kaydetti. Birkan, arabuluculuk uygulamaları konusunda kapsamlı düzenleme yapılan 2013 Kasım ayından bu yana 2 milyonun üzerinde uzlaşma sonuçlandığını kaydederken, ihtiyari arabuluculukta 821 bin 651 başvurudan 810 bin 417'sinin; dava şartı mecburiyeti kapsamında iş uyuşmazlıklarından 137 bin 370 başvuruda yüzde 58, ticari uyuşmazlıklarda 414 bin 317 başvuruda yüzde 53, tüketici uyuşmazlıklarında 117 bin 727 başvuruda yüzde 53 oranında uzlaşma gerçekleştiğini kaydetti.

Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürü Hakan ztatar da konuşmasında, Türkiye'nin katıldığı Singapur Konvansiyonu ile Türkiye ve konvansiyona taraf herhangi bir ülkedeki uzlaşmanın ilgili bütün ülkelerde tekrar görüşmeye gerek kalmaksızın uygulama ve infaz edileceğini vurgulayarak, bunun sadece Türkiye'de yatırım yapan yabancı sermaye için değil, Türk yatırımcılar için de başka ülkelerde uyuşmazlıkların hızlı çözümü ve kolaylık anlamına geldiğini anlattı.

Marketler, ucuz fiyat için rakiplerini yakın takibe aldı

Pahalı olarak anılmak istemeyen marketler, artan fiyat rekabetine karşı rakiplerini takibe aldı.

Gıda ve gıda dışı ürünlerindeki aşırı fiyat artışları tüketiciyi zorlarken, birçok market zincirinde sepet hacminin yüzde 40 civarında düştüğü tahmin ediliyor. Tüketici; bu dönemde makarna, bakliyat gibi görece daha ucuz ürünlere yöneldi. Öte yandan, günde 2-3 kez değişen fiyat etiketlerine karşı da marketleri yakın markaja alıyor, ucuz ürün neredeyse o markete gidiyor. Ucuzluğun bu kadar önemli olduğu bir dönemde, marketlerin de en çok korktuğu konuların başında, 'alışverişçinin intikamı' geliyor. 'Rakiplerdeki fiyatları takip etmezsek, adımız pahalıya çıkıyor. En büyük korkumuz alışverişçinin bizi cezalandırması' diyen bazı market yöneticileri, bugünlerde daha da artan fiyat rekabetine karşı, atağa kalkmış durumda. Marketler, fiyatları takip etmek için rakiplerinin mağazalarına gizlice eleman yolluyorlar. Eskiden rakip marketlere haftada 1-2 kez gönderilen bu elemanlar artık her gün, bazen de günde 2 kez fiyat tespiti yapıyorlar. Birer casus gibi, ürünün fiyatını not alan ve hatta fark edilmemek için gerekirse ürün de satın alan bu elemanlar, bazen de fark edildiklerinde marketten dışarı atılıyorlar.

'Piyasa fiyatı böyle oluşuyor'

Karadeniz Bölgesi'nde faaliyet gösteren 245 market şubesini temsil eden Karadeniz PERDER'in Başkanı ve aynı zamanda 12 şubelik Kalafatlar Marketleri'nin sahibi Osman Kalafat, "Rakipleri takip etmek zorundayız. Eleman gönderiyoruz, fiyatları öğreniyoruz, gerekirse ürün alıyoruz. Yerel zincirler arasında bu konuda bir

dayanışma da var. Herkes birbirinin elemanını tanıyor, biliyor. Zaten piyasa fiyatı da böyle oluşuyor” diyor. Enflasyonun bu kadar yüksek olmadığı dönemlerde de bu fiyat incelemelerinin yapıldığını, ancak bugün gelinen noktada, etiketlerin günde 2-3 kez değiştiğini vurgulayan Kalafat, “Bu değişimleri kontrol etmek zorundayız. Rakipte ucuz bizde pahalıysa, adımız pahalıya çıkıyor. Müşteri kaybetmek istemiyoruz ama kar marjlarımız çok düşük. Hatta genel giderlerini bile karşılayamayan zincirler var” diyor.

‘Sermayemiz; müşterilerimiz’

Ucuz fiyat, marketlerin en büyük silahı. Kimisi, iddia edilene göre rekabet yaratmak için bazı ürünlerde zararına satış yapıyor, kimisi de elinde stoku varsa, fiyat geçişlerini geciktirerek müşteri çekmeye çalışıyor. Onur Market Yönetim Kurulu Üyesi Erdal Tüfekçi, “Eskiden, örneğin, kolaya zam geldiğinde bütün marketler bu fiyat geçişini bir hafta içinde yansıttı. Ama şimdi öyle değil ki, elinde stoku olan fiyatı hemen artırmıyor. Dolayısıyla bu marketle rekabet edebilmek için sizin de fiyatı artırmamanız lazım. Artırırsanız, bu sefer de pahalı market oluyorsunuz.

Alışverişçinin bizi cezalandırmasından çok korkuyoruz. Çünkü bizim, alışverişçi sayımız ve onun satın alma gücü kadar gücümüz var. Sermayemiz o” diyor. Tüfekçi, fiyat rekabetiyle ilgili şunları anlatıyor: “Şu anda market piyasasında aşırı bir rekabet var. Fiyat artışlarının hızına yetişmek çok zor. Ürün, kimde ucuz kimde pahalı belli değil. Birisi fiyatını geçiyor, birisi geçmiyor, biri erken geçiyor, biri geç geçiyor. Bunların hepsini koordine etmek zorundayız.” Erdal Tüfekçi’nin verdiği bilgilere göre, sepette ciro ortalaması enflasyon dolayısıyla artıyor ama hacimde daralma var. Örneğin sebze-meyvede yüzde 40’lık daralma olduğunu söyleyen Tüfekçi, alışveriş trendleriyle ilgili şu bilgileri veriyor: “Toplu alışveriş azalıyor, sık alışveriş artıyor. Daha küçük ambalajlar, daha ekonomik markalar alınıyor. Et satışı düştü. Yarım kiloluk paketli ürünler tercih ediliyor. Hatta biz bakliyatı da açık satmaya başladık.”

Tedarik tarafında neler oluyor?

Market yöneticileri, tedarik zincirindeki kırılmaların endişesiyle de panik içerisinde. Örneğin bazı marketlerde bugünlerde tavuk eti sevkiyatında bir düşüş olduğu belirtiliyor. Beyaz et sektöründeki bayilerin, üretici firmalardan daha yüksek iskonto istediği, üreticilerin ise fiyat yükselmesin diye buna yanaşmadığı belirtiliyor. Dolayısıyla bazı marketlerde beyaz et tedarikinde sıkıntı yaşandığı belirtiliyor. Yine bazı deterjan ve kağıt ürünlerinde bazı üretici firmaların hammaddelerinin gümrüklerde kaldığı yönünde söylentiler de var. Erdal Tüfekçi, “Tedarikçiler tarafında da değişim var. Bizimle geçmişte yaptıkları anlaşmalarını geri çekmeye çalışıyorlar. Daha erken vade istiyorlar, peşin istiyorlar. Finansman sıkıntısı çekiyorlar. Dolayısıyla bu talepleri bizleri de zorlamaya başladı” diyor.

‘Yerelerde iflaslar gelebilir’

Karadeniz PERDER Başkanı Osman Kalafat, marketlerin genel giderlerinin çok arttığından söz ediyor. ‘Şu an birçok zincir sermayeden yiyor’ diyen Kalafat, “Biz Kalafatlar Market olarak 12 şubemiz için 350 bin lira elektrik faturası ödüyorduk, şimdi

742 bin TL'ye çıktı. Bunun kirası, personel gideri ve daha birçok masrafı üzerine koyduğunuzda üzerimizdeki yük artıyor. Örneğin, nakliyede, Mersin'den Ordu'ya kilogram başına sebze taşıma fiyatı 30 kuruştı, şu an 90 kuruş" diyor. Özellikle yerel zincirlerde çok ciddi iflasların olabileceğini söyleyen Kalafat, işin tedarik tarafıyla ilgili de şu bilgileri veriyor: "Üretici tarafına bakıyorsunuz, onlar da haklı. ÜFE, yüzde 100'ün üzerinde. Bunu fiyata tam anlamıyla yansıtamıyorlar. Bu nedenle ürünün siparişini veriyorsunuz, ürün gelmiyor. Örneğin Türkşeker'e verdiğimiz siparişin parasını yatırdık, zam geldi, fark istediler, onu da yatırdık. Arkasından bir zam daha geldi onu da yatırdık. Ama bir ayı geçti ürün halen gelmedi. Diğer üye zincirlerimizin birçoğu da büyük tedarikçilerle aynı sorunu yaşıyor. Tedarikçi, 'Ürünü teslim ettiğimde peşin ödemen gerekir' diyor. 'Tamam' diyoruz ama 100 birim mal istemişsek 30 birim gönderiyorlar. Bunu, firmaların birçoğu yapıyor. Bu sefer, rafa ürün koyamıyoruz."

Aşılar karıştı... Kırmızı alarm

Hayvancılıkta aşıların karışmasıyla BVD hastalığı patlak verdi. Ne kadar hayvanın öldüğü veya BVD hastalığından dolayı acilen kesilen hayvanların etlerinin nasıl tüketildiği bilinmiyor. Tarım Bakanlığı ise olay üzerine kırmızı alarma geçti.

Sığırlarda ilkbahar aylarında vurulan ve bakanlığın zorunlu aşılarından olan çiçek aşısına BVD virüsü karıştı. Çiçek aşısı ile birlikte vurulan BVD virüsü, büyükbaş hayvanları hastalandırarak öldürürken, aşı skandalının ülke hayvancılığında derin yaralar açmasından endişe ediliyor. Tarım Bakanlığı, aşı skandalına karşı kırmızı alarma geçerken, skandalın kamuoyu tarafından bilinmemesi için bütün çalışmalar gizlilikle yürütülüyor.

Et fiyatları konuşulurken, hayvancılıkta büyük bir aşı skandalı patlak verdi. Yaşanan aşı skandalından dolayı Tarım ve Orman Bakanlığı kırmızı alarma geçerken, kamuoyunun skandaldan haberdar olmaması için bütün çalışmalar gizliden gizliye yürütülüyor. Aşı skandalının ülke hayvancılığına açtığı yaranın boyutu ise tespit edilmeye çalışılıyor.

BAKANLIK AŞI SKANDALINI KAMUOYUNDAN SAKLIYOR

Tarım ve Orman Bakanlığının programlı aşılarından olan çiçek aşısının içine başka bir aşının virüsü karıştı. Aşının yapıldığı hayvanlarda ishal ve solunum güçlüğü hızla yayılırken, Bakanlık gelen şikayetler üzerine aşılamayı 81 ilde ikinci bir emre kadar durdurdu. Yapılan analizlerde çiçek aşısının içine BVD virüsünün karıştığı tespit edilirken, söz konusu BVD karışıklı aşıların hangi seride ve hangi illerde yapıldığı

tespit edilmeye çalışılıyor. Bakanlıkta konuyla ilgili kriz masası oluşturulurken, kriz masası çalışmaları çok gizli yürütüyor. Sahada aşılama yapan veteriner hekimler de sıkı bir şekilde uyarılırken, aşı skandalının kesinlikle kamuoyu tarafından duyulması istenmiyor.

SORULARA CEVAP VERİLMEDİ

Milli Gazete, aşı skandalıyla ilgili Gıda Kontrol Genel Müdürlüğünden bilgi almak istedi. Söz konusu iddialara yönelik Gıda Kontrol Genel Müdürlüğü hiçbir bilgi vermezken devreye Basın Müşavirliği girdi. Soruların yazılı olarak gönderilmesi istendi. Ancak Bakanlık Basın Müşavirliği, yazılı olarak talep edilen sorulara da cevap vermedi.

AŞI SKANDALINDAN DOLAYI NE KADAR HAYVANIN ÖLDÜĞÜ BİLİNMIYOR

BVD virüsü karışmış çiçek aşısı, sığırlarda ishal ve solunum güçlüğüne yol açarak, hayvan ölümlerini hızlandırıyor. Söz konusu hastalığın tedavisi de üreticiye çok pahalıya mal oluyor.

Aşıda yaşanan karışım skandalından dolayı ne kadar bir hayvan ölümünün gerçekleştiği bilinmezken, ülke hayvancılığının yüzde 15 ile 20'sinin tehlike altında olduğuna vurgu yapılıyor.

ANTİBİYOTİK TEDAVİSİ UYGULANAN HAYVANLARIN ETLERİ İNSAN SAĞLIĞI İÇİN TEHLİKE

Söz konusu aşı skandalından dolayı aşırı derecede ishal ve solunum yetmezliğine neden olan ve acil kesilen hayvanların etleri antibiyotik tedavisi uygulanmadı ise insan sağlığı için tehlikeli görülüyor ancak antibiyotik tedavisi uygulayıp da acil kesilen hayvanların etleri insan sağlığı için büyük tehlike oluşturuyor. Söz konusu BVD hastalığından dolayı acil kesilen hayvanlarda antibiyotik tedavisinin uygulanıp uygulanmadığının incelenmesi konusunda büyük bir soru işareti bulunuyor.

TARIM BAKANLIĞI SESSİZ SEDASIZ TAZMİNAT YÖNETMELİĞİNİ DEĞİŞTİRDİ

Tarım Bakanlığı BVD hastalığına karşı sessiz sedasız hayvan hastalıklarında tazminat yönetmeliğini değiştirmesi dikkat çekti. Bugüne kadar sığırların nodüler ekzantemi yani BVD hastalığında tazminat ödenmesi için laboratuvar analiz şartı bulunurken, 8 Nisan'da Resmi Gazete'de yayımlanan yönetmelik değişikliği ile bu hastalığa karşı ödenecek tazminatlar için laboratuvar analiz şartı kaldırılarak sadece veteriner hekimlerin inisiyatifine bırakıldı. Bakanlığın burada laboratuvar analiz şartını kaldırması, aşı skandalının ülke hayvancılığına verdiği zararın boyutunun kamuoyuna yansımalarının önüne geçmek hem de yoğun bir şekilde yaşanan hayvan ölümlerinden dolayı çiftçinin zararının hemen tanzim edilmek istenmesinden dolayı yapıldığı şeklinde yorumlandı.

AŞI SKANDALININ HAYVANCILIĞA AÇACAĞI YARANIN BOYUTU BİLİNMIYOR

Aşı skandalının ülke hayvancılığında açacağı yaranın boyutu şimdiden bilinmezken, bu durum Bakanlığı kırmızı alarm durumuna geçirdi. Şanlıurfa merkezli firmadan alınan çiçek aşılarında yaşanan BVD karışımının nasıl gerçekleştiği de sıkı bir inceleme ile bulunmaya çalışılırken, yaşanan skandalda bir kasıt olup olmadığı tespit edilmeye çalışılıyor.

AŞILAR NASIL KARIŞTI

Söz konusu çiçek aşısı, Türkiye’de ikisi özel sektör birisi de Bakanlığa bağlı Pendik Veteriner Enstitüsü olmak üzere 3 yerde üretiliyor. Bakanlığa bağlı Pendik Veteriner Enstitüsü, talebi karşılayamadığı için özel sektörün ürettiği çiçek aşıları da kullanılıyor. Söz konusu karışım skandalı Şanlıurfa merkezli özel sektörden alınan aşılarla yaşanırken, firmadan alınan bütün çiçek aşıları seri numarasına göre incelenerek BVD karışımlı çıkan aşıların hangi illerde kullanıldığı tespit edilmeye çalışılıyor.

ÇİÇEK AŞISINI YAPTIRMAYAN DESTEKTEN YARARLANAMIYOR HAYVANINI BİR YERDEN BİR YERE SEVK EDEMİYOR

Çiçek aşısı (LSD) ilkbaharda uygulanıyor ve Bakanlığın programlı ve zorunlu aşılarından. Her yıl ilkbaharda tüm hayvancılık işletmeleri tek tek ziyaret edilerek LSD hastalığına karşı koruyucu aşılama yapılıyor. LSD aşısı 3 aylıktan büyük tüm büyükbaş hayvanlara uygulanıyor. Hastalık büyükbaş hayvanlara sineklerle bulaşan, deride nodül ve yumrularla karakterize edilen, et ve süt veriminde azalma yanı sıra damızlık değerinde düşme ile beraber ekonomik kayıplara neden olan ihbarı mecburi bir durumdur. Hayvanları bu hastalıktan korumanın en etkin yolu aşılama ve sineklerle mücadele etmektir. Ayrıca büyükbaş hayvan sevklerinde Veteriner Sağlık Raporu almak ve buzağı desteğinden yararlanmak için yetiştiricilerin mutlaka çiçek aşısı yaptırmaları gerekiyor. Yine çiçek aşısı olmayan hayvanların bir yerden bir yere sevkine de kesinlikle izin verilmiyor.

HAYVAN HASTALIKLARINDA TAZMİNAT YÖNETMELİĞİ DEĞİŞTİRİLDİ

Diğer yandan Tarım Bakanlığının, 8 Nisan’da hayvan hastalıklarında tazminat yönetmeliğini sessiz sedasız değiştirip BVD hastalığında laboratuvar analiz şartını kaldırarak, bu hastalığa karşı ödenecek tazminatı sadece veteriner hekimlerin inisiyatifine bırakması dikkat çekti.

İNSAN SAĞLIĞI İÇİN BÜYÜK ÖNEM ARZ EDİYOR

Millî Gazete, bakanlığın sır gibi saklanan çalışmalarının detayına ulaşırken, söz konusu hastalıktan dolayı antibiyotik tedavisi uygulanıp da acil kesilen hayvanların etleri insan sağlığı için büyük bir tehdit oluşturuyor. BVD hastalığından dolayı kesilen hayvanlarda antibiyotik tedavisinin uygulanıp uygulanmadığı insan sağlığı için büyük önem arz ediyor.

Yeni KOBİ tanımı KGF kredilerini kilitledi, yatırımlar beklemeye geçti

Daha fazla işletmenin KOBİ sınıfına dahil edilmesi için yıllık net satış hasılatı veya mali bilanço üst limitinin 125 milyon TL'den 250 milyon TL'ye çıkarılması, KGF teminatlı kredilerde tıkanıklığa yol açtı.

Merve YİĞİTCAN

KOBİ sınıfına dahil olan işletme sayısının artırılması için getirilen yeni KOBİ kriterleri, KGF kredilerinde tıkanıklığa yol açtı. KGF'nin son kriterleri geriye yönelik uygulaması nedeniyle KOBİ dışı statüsünden KOBİ sınıfına giren firmaların, ithal ikamesi ve yüksek teknoloji yatırımları için onay aldıkları KGF teminatlı kredileri iptal edildi. KOBİ kriterlerinin geçmiş yıllara uygulanmasının KGF'nin yorum hatası olduğunu savunan sanayiciler, karışıklığın giderilmesi gerektiğini, aksi takdirde düşük kefalet limitleriyle yatırımları gerçekleştirmenin mümkün olamayacağını belirtiyorlar.

Yeni kriter geçmiş yıllara da uygulanıyor

18 Mart 2022 tarih ve 31782 numaralı Resmi Gazete'de yayımlanan 5315 numaralı Cumhurbaşkanlığı kararıyla, KOBİ desteklerinden daha fazla işletmenin yararlandırılması amacıyla, KOBİ tespitinde kullanılan kriterler güncellendi. KOBİ olmak için gerekli kriterlerden biri olan net satış hasılatı veya mali bilanço limiti, 125 milyon TL'den 250 milyon TL'ye çıkartıldı. Ancak bu değişiklik, Kredi Garanti Fonu'nun (KGF) KOBİ tanımına yaptığı yorumla büyük yatırımların önünü tıkanmaya başladı. KOBİ Yönetmeliği'nin 6'ncı Maddesi'ne göre, KOBİ vasfının belirlenmesinde hesapların kapanış tarihlerindeki mevcut kriterlerinin dikkate alınması gerektiği belirtilirken, 18.03.2022 tarihli değişiklik ile getirilen yeni kriterler KGF tarafından

geriye yönelik de uygulanıyor. Bu durumda KGF, cirosu 2021’de 250 milyon TL’nin üstünde olduğu için KOBİ dışı olan işletmeyi, eğer 2020’de cirosu 125 milyon TL ile 250 milyon TL arasında ise, iki yıl üst üste KOBİ dışı olma kuralına uymadığı gerekçesiyle KOBİ sayıyor ve onaylanmış KOBİ dışı kredilerini iptal ederek kefalet limitini düşürüyor.

250 milyon TL yerine 35 milyon TL’lik kefalet

KGF’nin yorum sorunu, özellikle cari açığın azaltılması ve katma değerli yurtiçi üretimin desteklenmesi amacıyla oluşturulan KGF teminatlı İmalata Dayalı İthal İkamesi Destek Paketi’ndeki kredilerde sıkıntılara neden oluyor. Söz konusu pakette KGF kefaleti üst limiti KOBİ’ler için 35 milyon TL KOBİ dışı için 250 milyon TL olarak belirlenmişti. Destek paketi kapsamında kredi dosyaları KGF’ye iletilen ve çalışmaları başlayan ‘KOBİ dışı’ yatırımlar, yeni düzenleme ile işletmenin KOBİ sınıfına girmesi üzerine KGF tarafından reddedilip, 35 milyon TL’lik yeni limite göre yeniden başvurusu isteniyor. Sanayicilere göre, 250 milyon TL’lik yatırımın 35 milyon limitle yapılmasının istenmesi yatırımları durdurma noktasına getiriyor.

Eroğlu: KGF’nin yorumunu anlamak mümkün değil

Konuyla ilgili DÜNYA’ya değerlendirmelerde bulunan TOBB Plastik, Kauçuk ve Kompozit Sanayii Meclis Başkanı Yavuz Eroğlu, “Ülke olarak katma değerli, cari açığı azaltan, ileri teknoloji ürünlere yatırım yapma ihtiyacımız olan bir dönemden geçerken, KGF’nin Cumhurbaşkanlığı’nın tamamen KOBİ desteklerinden yararlanacak firma sayısını arttırmak maksadıyla yaptığı bu düzenlemeyi yanlış yorumlayarak ‘İmalata Dayalı İthal İkamesi Destek Paketi’nden yararlanacak firmaların önünü tıkayışını anlamak mümkün değil” dedi. KGF’nin konuları değerlendirirken salt bir bürokratik sınırlama mantığı yerine, düzenlemenin özüne uygun yatırımlarının önünü açacak bakış açısıyla değerlendirmesi gerektiğini söyleyen Eroğlu, “Yapılması gereken 18.03.2022 tarihli yönetmelik değişikliğinin 2021 yılına ait KOBİ vasfı değerlendirilmesine uygulanmasıdır. 2020 ve daha önceki yıllar için ise her bir yılın kriterleri ayrı ayrı göz önüne alınmalı ve KOBİ ya da KOBİ dışı vasfı buna göre tespit edilmelidir. Yönetmeliğin açıkça belirttiği üzere hesap kapanış tarihi kriterlerinin esas alınması gerektiği halde 18.03.2022 tarihli değişen kriterlerin tüm yıllara uygulanması yönetmeliğe aykırıdır. Ayrıca yasa koyucunun düzenlemelerin lehte olanlarının uygulanması ilkesine de aykırılık teşkil ettiği görülmektedir” ifadelerini kullandı. Hazine ve Maliye Bakanlığı’nın konuyu düzeltmek amacıyla çalıştığını dile getiren Eroğlu, “Ama geçen her dakika değişen dünya ekonomik konjonktüründe yatırım iştahını kapatmaktan başka bir şeye yaramıyor” diyerek sözlerini tamamladı.

2 bin işletme KOBİ sınıfına girdi

Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi kapsamında hazırlanan “Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin (KOBİ) Tanımı, Nitelikleri ve Sınıflandırılması Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik”, 18 Mart’ta Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmişti. KOBİ’lerin tespitinde kullanılan kriterlerin güncellendiği

yönetmeliğe göre, 250 kişiden az çalışan istihdam eden, yıllık net satış hasılatı veya mali bilançosundan herhangi biri 250 milyon lirayı aşmayan işletmeler KOBİ olarak tanımlandı. Önceki düzenlemede KOBİ sınıfına girmek için üst limit 125 milyon liraydı. TÜİK'in 2021 yılında yayımladığı KOBİ istatistiklerine göre Türkiye'de 3 milyon 427 bin 891 işletme bulunuyordu. 3 milyon 419 bin 773 olan KOBİ sayısı da yapılan düzenleme ile 3 milyon 421 bin 817'ye çıkacak.

Bakanlık sorunları çözmeye çalışıyor

Yeni kefalet limitiyle tekrar başvuru yapılması istenen sanayiciler, özellikle ithal ikamesi ve yüksek teknoloji alanında planladıkları yüksek maliyetli yatırımları 35 milyon TL'lik kefaletle yapmanın zor olacağını belirterek yatırımları beklemeye aldı. Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın ise Kredi Garanti Fonu'nun KOBİ yorumu nedeniyle oluşan sorunları gidermek için çalışmalara başladığı öğrenildi.

Dünya Bankası, Türkiye büyüme tahminini indirdi

Dünya Bankası, Türkiye 2022 büyüme tahminini yüzde 2'den yüzde 1,4'e çekti. Raporda, Ukrayna-Rusya savaşının ECA bölge ekonomisini salgından daha fazla etkileyeceği belirtildi.

Mehmet KAYA

ANKARA - Dünya Bankası Avrupa ve Orta Asya (ECA) Bölgesi Ekonomilerine yönelik güncelleme raporunda, bölge ekonomisinde 2022'de yüzde 4,1 oranında küçülme beklendiği ve bu oranın COVID-19 salgınından daha büyük bir etki anlamına geldiği kaydedildi. Rapora göre savaşın süresi ve kapsamına bağlı olarak değişmekle birlikte Ukrayna ekonomisi savaş nedeniyle yüzde 45,1, Rusya savaş ve yaptırımlar nedeniyle de yüzde 11,2 oranında küçülecek. Raporda, savaşın Ukrayna ve Rusya'da ise insani ve ekonomik yıkım yarattığı vurgulandı. Raporda, savaşın Avrupa ve bütün dünyada ekonomik kayba yol açacağını, bölgenin gelişmekte olan ülkelere ise sert etki edeceğini belirtildi.

Türkiye ekonomisinin 2022 için bir önceki tahminde yüzde 2 olan büyüme oranının savaşın etkisiyle yüzde 1,4'e çekildiği belirtilen raporda, Türkiye'nin faiz indirimlerinin talebi desteklemekle birlikte makro-finance istikrarsızlığı artırdığı vurgulanan raporda, bu olguların Ukrayna-Rusya savaşının da etkisiyle enerji ve gıda enflasyonu ile birlikte yoksullara zarar vereceği ve salgın sonrası istihdam artışıyla desteklenecek yoksulluktan kurtulma çabalarını engelleyeceği vurgulandı.

Savaşın, son iki yıl içinde (COVID salgını ile birlikte) ikinci büyük şok olarak nitelendiği raporda, bölgenin gelişmekte olan ülkelerini daha fazla etkileyeceği kaydedildi. Olumsuz etkiler büyüme ve ticaretteki düşüş, enflasyonist baskılar, borç sürdürülebilirliği endişeler ve bağlı olarak yükselen faiz oranları şeklinde sarılan raporda, “Savaş, görünümdeki kötüleşmeyi daha da ağırlaştırdı ve çatışmaları ekonomik etkileri emtia ve finans piyasaları, ticaret ve göç bağlantıları ve yatırımcı güveni dahil olmak üzere birden fazla kanal yoluyla hissedilmeye başladı” denildi. Bunun yanı sıra savaşın, küresel bir yavaşlama, artan enflasyon, borç ve yoksulluk endişeleri olmak üzere çeşitli kanallardan etkisinin görüldüğü vurgulandı.

Savaşın, salgının devam eden etkileriyle birlikte bölgenin yükselen ve gelişen ekonomilerine sert etki edeceği vurgulanan raporda, “Rusya ve Ukrayna yanında, Belarus, Kırgızistan, Moldova ve Tacikistan’ın bu yıl resesyona gireceği tahmin ediliyor. Savaşın etkileri, Euro bölgesinde beklenenden daha zayıf büyüme ile emtia, ticaret ve finansman şokları nedeniyle tüm ekonomilerde büyüme tahminleri düşürüldü” denildi.

Kurumları güçlendirin, yoksullukla mücadele edin

Dünya Bankası ECA Baş Ekonomisti Aslı Demirgüç Kunt rapora yönelik değerlendirmesinde, savaş ve salgın gibi bir krizin geniş ekonomik hasar oluşturabileceği, kişi başı gelir ve kalkınmada yılların kazanımlarını yok edebileceğini gösterdiğini vurgulayarak, “Hükümetler, riskleri kontrol altına almak, ticaret ve yatırım kanallarındaki olası kopuşları önlemek için makroekonomik tamponlar ve güvenilir politikalarını güçlendirmeli; mülteciler de dahil olmak üzere en savunmasız kişileri korumak için sosyal destek sistemini güçlendirmeli ve istikrarlı bir gelecek oluşturmak için enerji verimliliği sağlamaya odaklanmalı” dedi. Raporda, ayrıca kurumların güçlendirilmesi, yeşil dönüşüm, yenilenebilir enerji kullanımı önerildi.

Savaş Ukrayna’yı yarı yarıya küçültüyor, acil finansman gerekli

Dünya Bankası ECA Güncelleme Raporunda, Ukrayna ekonomisinin savaşın boyutu ve süresine göre değişme ihtimaliyle birlikte yüzde 45,1 oranında küçüleceği tahmini yapıldı. Rusya’nın ise savaş ve yaptırımlar nedeniyle yüzde 11,2 oranında küçüleceği tahmini yapıldı. Rusya’nın bu aşamada dahi üretiminin durgunluğa girdiği belirtildi. Savaşın yarattığı insani krizin büyük etkisine işaret eden Dünya Bankası ECA Başkan Yardımcısı Anna Bjerde, “Ukrayna, ekonomisini ayakta tutma mücadelesindeyken, acı çeken ve sıradışı bir durumla karşılaşan vatandaşlarına desteklemek için çabalarken acil ve büyük finansal desteğe ihtiyaç duyuyor” dedi.

Türkiye büyüme tahmini yüzde 1,4’e çekildi

Dünya Bankası ECA raporunda, Türkiye’nin savaşın etkisi ve kendi dinamikleri nedeniyle, 2021’deki yüzde 11’lik büyümeyi koruyamayacağı ve 2022’de yüzde 1,4 oranında büyüyeceği tahmini yapıldı. Türkiye’nin Eylül ayında başlayan faiz indirimlerinin talebi artırmakla birlikte makro finansal istikrarsızlığı artırdığı, Ukrayna-Rusya savaşının etkileriyle birlikte bu sonucun doğduğu vurgulanan raporda, “Artan

enerji ve gıda fiyatları en fazla yoksul kesimi etkileyecek. İstihdam artışıyla (beklenen) pandemi sonrası yoksulluktan kurtulma çabalarını tehlikeye atacak” denildi.

Dünya Bankası, 2023 büyümesini özellikle makro finansal etkiler nedeniyle yüzde 3,2, 2024 büyümesini yüzde 4,0 olarak tahmin etti. Enflasyon için, küresel mal fiyatlarının yüksek kalması ve para politikası duruşunun değişmediği varsayımı altında 2022 sonunda yüzde 61’lik seviye oluşacağı tahmini yapılan raporda, aynı varsayım altında cari işlemler açığının GSYH’nin yüzde 6,4, genel devlet açığının yüzde 5,2 olacağı tahmini yapıldı.

Olumlu tarafta ise Türkiye’nin ihracatının olası iç talep ve yatırım düşüşünün yarattığı negatif etkiye karşı iyileştirici bir rol oynayacağı vurgulandı. Türkiye’nin, uluslararası likidite durumuyla ilgili kırılganlığının da sürdüğü belirtildi.

Brent petrol, 100 doların altına geriledi

Brent petrolün varili, uluslararası piyasalarda 100 doların altına geriledi. IEA üyelerinin rezerv satışı konusunda anlaşmalarının petrol fiyatlarının düşmesinde etkili olduğu belirtildi. BofA da fiyat beklentisini 120 dolar seviyesine indirdi.

Brent petrolün varili, uluslararası piyasalarda 100 doların altına gerileyerek, 98,36 dolardan işlem görüyor.

Cuma günü 103,30 dolara kadar yükselen Brent petrolün varil fiyatı, günü 102,78 dolar seviyesinde tamamladı. Brent petrolün varil fiyatı, bugün saat 15.09 itibarıyla kapanışa göre yüzde 4,3 azalışla 98,36 dolar oldu. Aynı dakikalarda Batı Teksas türü ham petrolün varili 93,70 dolardan alıcı buldu.

Fiyatlardaki düşüşte, Uluslararası Enerji Ajansı (IEA) üyelerinin geçen hafta acil durum petrol rezervlerinden belli miktar petrolü kullanıma sunmak üzere anlaşmalarını açıklaması etkili oluyor.

Stratejik rezervlerden yapılacak satışın, piyasada bir süredir devam eden daralmayı gelecek aylarda hafifletmesi ve fiyatların yükselişini azaltması bekleniyor.

Uzmanlar, söz konusu hamlenin gelecek 6 ay için piyasaya günlük 1,3 milyon varil sunulması anlamına geldiğini, bunun da piyasadaki 1 milyon varillik Rus petrolü boşluğunu tamamlamaya yeterli olacağını tahmin ediyor.

AB'den petrol ambargosu sinyali

Öte yandan, Avrupa Birliği (AB) Dış İlişkiler ve Güvenlik Yüksek Temsilcisi Josep Borrell, AB Dışişleri Bakanları Toplantısı öncesinde yaptığı açıklamada Rusya'ya yeni yaptırım seçeneklerinin masada olduğunu belirtti.

Borrell, Rusya'ya petrol ambargosu seçeneğinin devrede olup olmadığına ilişkin soru üzerine, yaptırımların her zaman masada olduğunu, bakanların yeni adımları görüşeceğini ifade etti.

Çin'deki kapanma fiyatı aşağı yönlü baskılıyor

Çin'in en büyük şehri Şanghay'da artan vakalar nedeniyle 28 Mart'ta başlayan ve halen devam eden kademeli kapanma da talep daralması endişelerini tetikleyerek fiyatları aşağı yönlü baskılıyor.

BofA, beklentisini 120 dolara düşürdü

Bank of America (BofA), Brent ham petrole yönelik ortalama fiyat beklentisini varil başına 120 dolar seviyesine düşürdü.

Bankadan yapılan açıklamada stratejik rezervlerden petrol serbest bırakılmasının petrol fiyatlarının yıl ortasına kadar varil başına 150 dolar seviyesini aşması riskini düşürdüğünü bu nedenle fiyat ortalamasının varil başına 120 dolar seviyesine geri çekildiği ifade edildi.

Petrolde hangi seviyelere dikkat edilmeli?

Brent petrolde teknik olarak 99,17 ile 100,60 dolar aralığının direnç, 97,02 ile 96,30 dolar aralığının ise destek bölgesi olarak izlenebileceği ifade ediliyor.

Nebati: Enflasyon korumalı tasarruf ürünleri için çalışıyoruz

Mardin'de iş dünyası ile buluşma toplantısında konuşan Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati, enflasyon korumalı tasarruf ürünleri üzerinde çalıştıklarını dile getirdi ve "Enflasyonist baskı oluşturmada yatırımına yönelik kredi kullanımını önceliklendiriyoruz" dedi.

Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati, Mardin'de iş dünyası ile bir araya geldi. İşte Nebati'nin iş dünyası ile buluşma toplantısındaki açıklamalarından satır başları:

- Hedefimiz Tarım ve enerjide ithalata bağlı olmayan bir ülke konumuna gelmek.
- İddiamız stratejik konumun sağladığı fırsatlardan maksimum faydalanabilmek, Türkiye'nin ekonomisini dünyanın ilk 10 ekonomisine sokmak.
- Artık 21. yüzyıla damga vuran bir Türkiye'yiz.
- Türkiye her türlü zorluğun üstesinden gelecek bir ülkedir.
- Şubat itibarıyla yıllık bazda 2,3 milyon yeni istihdam oluşturduk, dünyanın salgınla karşı karşıya kaldığı en şiddetli iki yılında yaptık bunu.
- Turizm sektöründe, Cumhurbaşkanımızın Rusya-Ukrayna savaşındaki yapıcı rolü ve turizmdeki çeşitlendirmemiz ile turizmde yüksek gelir elde etmeye devam edeceğiz.
- Enflasyon sadece bizim değil tüm dünyanın meselesi olsa da bu sorunu kalıcı şekilde ortadan kaldırmak için var gücümüzle çalışıyoruz, enerji sarf ediyoruz ve elimizden gelen her türlü gayreti gösteriyoruz.
- Yüksek enflasyon ile mücadele ediyoruz, alım gücünü eskisinin de üzerine çıkarmak

istiyoruz.

- Finansal istikrarı sağladık, yatırım ortamını güçlendirdik.
- Döviz, üretim, yatırım ve ihracat açısından uygun, yönetilebilir bir noktaya gelmiştir.
- Hedefimiz enflasyonu makul seviyelere düşürmek.
- Kur korumalı mevduat 728 milyar TL olmuştur.
- TÜFE'deki artış geçici, vatandaşlara sınırlı yansımasına yönelik adımlarımızı atmaya devam ediyoruz.
- Fahış fiyat ve stokçuluğa asla izin vermiyoruz, 40 bine yakın işletmeyi denetledik.
- Enflasyonu yıl sonunda makul bir seviyeye getireceğiz.
- Önümüzdeki yıl doğal gazın ilk vanasını çevireceğiz.
- Enflasyon korumalı tasarruf ürünleri üzerinde çalışıyoruz.
- Enflasyonist baskı oluşturmadan yatırımlara yönelik kredi kullanımını önceliklendiriyoruz.

Cari açığın finansmanı tümüyle borçlanmayla...

Alaattin AKTAŞ

12 Nisan 2022 Salı

Ödemeler dengesiyle ilgili iki olumsuzluk söz konusu:

✓ Cari açık hızla artıyor.

✓ Açığın finansman kalitesi bozuluyor.

Yabancı döviz getirmediği gibi tam tersine döviz çıkarıyor. Bu yüzden açık borçlanarak ve rezerv kullanılarak finanse ediliyor.

Cari dengede şubatta 5.2 milyar dolar açık verildi, iki aylık açık 12.1 milyar dolara, şubat sonundaki yıllık açık ise 21.8 milyar dolara ulaştı. Sayıları tek başına değerlendirmek yeterli olmayabilir; o yüzden büyük fotoğrafa bakmak gerekir.

Gidişat iyi değil. Her ne kadar yıllıklandırılmış açık 2021'in şubatındaki düzeyin altındaysa da eğilim artış yönünde. Yıllık açık kasım ve aralıkta yaklaşık 14 milyar dolara kadar geriledikten sonra yeniden hızla artmaya başladı ve ocak sonunda 19 milyarı aştı, şubat sonunda da 22 milyara dayandı. Geçtiğimiz günlerde açıklanan mart ayı dış ticaret verilerine dayalı olarak yapılan hesaplamalar, mart sonundaki yıllık açığın 26 milyarı bulacağını gösteriyor.

FİNANSMAN KAYNAĞI BORÇ

Hani fiyat endeksleriyle ilgili bir şehir efsanesi vardır ya... Fiyatların zincir, takoz, pinpon topu gibi halkın kullanmadığı ürünlerle hesaplandığı efsanesi. Gerçek böyle değil ama bu algıyı zihinlerden söküp atmak mümkün olmuyor. Endeksle ilgili bu algı muhtemelen gerçeği çarpıtmayı amaçlayanların yanlış bilgilendirmesine dayanıyor. Size bir bilgi veriliyor; yanlış olduğunu bilmediğiniz için de inanıyorsunuz.

Ama cari işlemler açığıyla ilgili “**Ya finanse edemezsek**” diye özetlenebilecek şehir efsanesinin doğru olamayacağını görmek için fazla bilgili olmaya ihtiyaç yok. Çünkü önce açık verilip sonra bu açık finanse edilmez. Önce finansman sağlanır, sonra açık verilir. Bunu günlük yaşamınızdan düşünün, önce finanse etmezseniz, bir simit bile alamazsınız.

Gelelim bu yıl cari dengede yaşananlara...

“Ya finanse edemezsek” yanlışlığına özellikle vurgu yapma gereği duyduk, çünkü yüksek açıklar verildikçe hala zaman zaman **“Acaba bunu finanse edebiliyor muyuz”** sorusu ortaya atılıyor.

Açığı vermişsek, zaten finanse etmişizdir.

Önemli olan o finansmanı kalitesidir.

Örneğin şubatta 5.2 milyar dolar açık vermişiz.

Peki bu açık nasıl finanse edilmiş, üstünde durulması gereken bu.

Finansmanın kalitesine vurgu yaptık.

Örneğin yabancılar şubat ayında doğrudan yatırım yapmak için döviz getirmek yoluyla mı bize finansman sağlamış? Nerede? Şubattaki doğrudan yatırım yalnızca 4 milyon dolar. Milyar değil, milyon!

Yani doğrudan yatırım yok gibi, peki yabancılar portföy yatırımı mı yapmış? Tam tersine, Türkiye’deki varlıklarını net olarak 765 milyon dolar eksiltmişler.

Peki 5.2 milyar dolarlık cari açığı nasıl finanse etmişiz. İki kaynaktan; borçlanarak ve rezerv kullanarak...

Şubatta net 4.2 milyar dolar borçlanmışız, 2.2 milyar dolar da rezervden kullanmışız ve finansmanı böyle sağlamışız.

İki aylık dönem toplamında da durum pek farklı değil.

Cari açığın finansmanı nereden? (Milyon dolar)

	Şubat		Ocak-Şubat		Yıllıklandırılmış	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021
A-Cari işlemler hesabı	-5.154	-2.447	-12.136	-4.250	-21.845	-36.930
a-Dış ticaret dengesi	-6.003	-2.101	-14.348	-4.006	-39.574	-36.609
İhracat	20.150	15.894	37.971	30.713	231.969	169.561
İthalat	26.153	17.995	52.319	34.719	271.543	206.170
b- Diğer	849	-346	2.212	-244	17.729	-321
B-Sermaye hesabı	-1	-1	-1	-19	-46	-45
C-Finans hesabı (net) (a+b)	-5.666	-711	-14.153	-1.396	-17.802	-38.012
a-Finans hesabı (brüt)(*)	-3.448	-1.636	-10.993	-5.891	-33.477	-10.579
Doğrudan yatırımlar	-4	-768	-477	-994	-7.034	-4.438
Portföy yatırımları	765	-233	1.531	-5.289	6.024	3.659
Diğer yatırımlar	-4.209	-635	-12.047	392	-32.467	-9.800
b-Rezerv varlıklar(**)	-2.218	925	-3.160	4.495	15.675	-27.433
D-Net hata ve noksan	-511	1.737	-2.016	2.873	4.089	-1.037

(*) Döviz girişi yükümlülük artışı anlamına geldiği için negatif, çıkış ise yükümlülük azalışını gösterdiği için pozitif işaret alıyor. (**) Eksi, rezervden kullanımı, artı rezerve ekleme yapıldığını gösteriyor.

FİNANSE EDİYORUZ ETMEYE DE...

Görüldüğü gibi cari açığı tabii ki finanse ediyoruz etmeye ama finansman kalitesi çok fena.

Borcumuz çok hızlı bir şekilde büyüyor.

Ocakta 7.8 milyar, şubatta 4.2 milyar; iki ay toplamında 12 milyar dolar net dış borçlanmaya gidilmiş. Biliniyor ki bu dış borçlanmada da rekor faizler söz konusu.

Çok yüksek miktarda ve yüksek faizle dış borç alarak finansman sağlanıyorsa, ki öyle oluyor, işte bu finansman kalitesizdir.

Girişte dedik ya gidişat iyi değil diye...

Kastımız hem cari açığın giderek büyüyor olmasıydı, hem de bu cari açığın neredeyse tümüyle borçlanılarak, üstelik pahalı borçlanılarak finanse edilmesi idi.

Yine girişte belirttiğimiz gibi mart ayında da en az şubattaki kadar, hatta bir miktar daha fazla cari açık verildiği tahmin ediliyor. Bu açığın finansman kaynaklarında da kayda değer bir fark söz konusu olmayacak.

Enerji başta olmak üzere uluslararası alandaki emtia fiyatları hızla aşağı gelmediği sürece ithalat yüksek seyretmeye, biz de ağırlıkla bundan kaynaklanmak üzere yüksek cari açık vermeye devam edeceğiz. Üstelik yaz aylarında bu olumsuz gidişatı tersine çevirecek en önemli potansiyel olan turizmle ilgili hesaplar da büyük ölçüde şaşacak.

Bütün bunlar dövize daha çok ihtiyaç duyulması demek. Ekonomi yönetimi de zaten bunu görüyor ama önlem olarak KKM'nin kapsamını genişletme dışında pek bir adım atmıyor.

Abdulkadir Selvi

Cumhurbaşkanlığı yarışında ayak oyunları

12 Nisan 2022

Türkiye’de cumhurbaşkanlığı seçimi önemlidir.

İhtilaller, cumhurbaşkanı olmak için yapılır. Hele hele Başkanlık Sistemi’ne geçtikten sonra çok daha önemli hale geldi. Çünkü cumhurbaşkanı, icra yetkisini de üstlendi. Hem cumhurbaşkanı hem başbakan oldu.

İktidarın cumhurbaşkanı adayı belli. **Recep Tayyip Erdoğan.**

Bakmayın **Kılıçdaroğlu**’nun henüz **Erdoğan** bile adaylığını açıklamadı demesine, **Erdoğan** gibi bir lider varken başka bir aday düşünülür mü?

Kılıçdaroğlu’nun yaptığı, aklımızla alay etmek.

Asıl sorun muhalefette. Muhalefet bir türlü cumhurbaşkanı adayını belirleyemiyor. Çünkü birbirlerine güvenmiyorlar. Seçim tarihi yaklaştıkça gerilim artıyor. Siz asıl cumhurbaşkanı adayının belirlenme sürecinde yaşanacakları görün.

Büyük bir fırtına yaklaşıyor.

Sadece üç alıntı yapmak istiyorum.

1- DEMİRTAŞ’LA PAZARLIK

Muhalefet cumhurbaşkanı adayını belirlemek için HDP’nin desteğine göz dikmiş durumda. **Kılıçdaroğlu**’nun elçileri Edirne Cezaevi’ni suyoluna çevirdi.

Maksat **Selahattin Demirtaş**’ı ikna edip HDP’nin desteğini sağlamak.

Sen **Kılıçdaroğlu**’nu destekle, o da cumhurbaşkanı olduğunda seni hapisten çıkarsın diye pazarlık yapıyorlar. Son dönemlerde **Demirtaş** güzellikleri yapmalarının altında bu yatıyor.

DEMİRTAŞ’IN PLANI

Oysa **Selahattin Demirtaş** kendi aday. Oysa **Selahattin Demirtaş**'ın gönlünde **Kılıçdaroğlu** değil, **Ekrem İmamoğlu** yatıyor. “**Ben hâlâ aday adayıyım. İddiamı koruyorum**” dedi.

Demirtaş'ın adaylığının önünde terör suçundan aldığı 4 yıl 8 aylık hapis cezası var. Aday olsa dahi YSK tarafından izin verilmesi beklenmiyor. Ama aday olup, YSK tarafından adaylığı engellenip bir mağduriyet algısı oluşturabilirler.

İMAMOĞLU'NU İŞARET ETTİ

Demirtaş, Kürtlerde mağduriyet duygusunu oluşturduktan sonra **Erdoğan** karşısındaki aday lehine feragat eder. O da nasıl olur? Benim adaylığima izin vermediler ama benim adayım **Ekrem İmamoğlu** diyebilir. Çünkü, kendisine **Mansur Yavaş**'ın cumhurbaşkanı adaylığı sorulduğunda, o **Ekrem İmamoğlu** yanıtını verdi. “**Ancak ben şahsen Ekrem Bey'i takip etmeye çalışıyorum, Anadolu'da toplumsal karşılığı da olduğunu görebiliyorum**” dedi.

KILIÇDAROĞLU'NA UYARI

Daha ne desin? **Meral Akşener** gibi İkinci Fatih ilan edecek hali yok. **Demirtaş**'ın bu yanıtını görünce yoksa **Kılıçdaroğlu**'nun gönderdiği elçiler, **İmamoğlu** lehine mi kulis yaptı diye düşünmedim değil. **Kemal Bey**, birileri ayağının altından halıyı çekiyor olmasın. Aman dikkat.

2- GÜLTEKİN UYSAL'IN MİSYONU

Muhalefet cephesinde kimi zaman yüzde 1 bile olmayan oy oranı ile **Gültekin Uysal**'ın masada ne işi var şeklinde itirazlar yükseliyor. Ama oy oranı sizi yanıltmasın. **Gültekin Uysal**, 6'lı masada çok önemli bir misyon üstlenmiş durumda.

Bunun ne olduğunu cumhurbaşkanı adayının belirleneceği kritik gün gelince anlayacaksınız.

Gültekin Uysal attığı bir tweet'le bu sürecin ilk çıkışını yaptı.

“**Türk milletinin cumhurbaşkanı adayı ile ilgili beklentisinin 3 ölçüsü var:**

1) “**20 yıllık AKP döneminde sorumluluğa ortak olmamış olmak**” dedi.

Gültekin Uysal'ın bu çıkışı, siyasi kulislerde “**Ali Babacan, Ahmet Davutoğlu ve Abdullah Gül cumhurbaşkanı adayı olamaz**” diye okundu.

Hâlâ **Gültekin Uysal**'ın o masada ne işi var diye soranlardan mısınız?

İki şey daha söyledi DP Genel Başkanı.

2) “**Seçilebilirlik**”,

3) “Seçim sonrası 20 yılda AKP tarafından ‘devr-i sabık’ muamelesine maruz kalan Türkiye Cumhuriyeti Devleti’ni kurucu bir ruhla yeniden tesis etme yetisi!” dedi.

Gültekin Uysal bir elbise dikti. Bakalım kimin üzerine oturacak?

3- YAVAŞ’TAN İMAMOĞLU’NA SALVOLAR

Mansur Yavaş, **Ümit Özdağ**’ın cumhurbaşkanı adaylığı konusunda sessiz kalıyor diyorduk. Hatta bu sessiz kalış, şartları kolluyor yorumlarına da neden olmuştu. **Mansur Yavaş** sonunda konuştu. Ama bir konuştu, pir konuştu.

“Benim belediyeçilik anlayışıma göre bir belediye başkanı sadece görevini yapmalı. Ne diğer siyasi partilere ne genel başkanlarına laf söylemeli, içişlerine karışmalıdır, işini yapmalıdır” dedi.

Ekrem İmamoğlu sabahtan akşama kadar bakanlarla polemiğe girmeye çalıştığı, Cumhurbaşkanı’na laf yetiştirmek için uğraştığı için **Mansur Yavaş**’ın bu sözleri **Ekrem İmamoğlu**’na mesaj olarak yorumlandı.

AKŞENER’İN SON HAREKETİ

Yavaş ile **İmamoğlu** cumhurbaşkanı adaylığı konusunda iki favori isim. **Mansur Yavaş** bu tarifi ile, **İmamoğlu** ile arasındaki farkı ortaya koydu. O polemik yapar, ben iş yaparım dedi. Hem de bunu **Meral Akşener**’i ziyaretinden sonra yaptı.

Meral Akşener, **İmamoğlu**’nun siyasi hamisi gibi bilindiği için **Yavaş**’ın sözleri manidardı. Zaten **Meral Akşener** de yeni bir soruya fırsat vermeden toplantıyı bitirdi. **Akşener**’in son hareketi ilginçti.

İMAMOĞLU NEDEN HIRÇINLAŞTI?

Bir süredir **Ekrem İmamoğlu**’nu tanımakta zorlanıyorum. “Bu **Ekrem İmamoğlu** olamaz” dediğim anlar oluyor. Halk TV’de Ulaştırma Bakanı’na yönelik hakaretlerini duyunca önce kulaklarıma inanmadım.

“Atatürk Havalimanı kapanacak” dediği için Ulaştırma Bakanı **Adil Karaismailoğlu**’nu hedef almış.

“Bu tür lafları ederek koltuğunda gerile gerile konuşma. İstanbul’da **Ekrem İmamoğlu** var. Önce önünü ilikleyeceksin. Çünkü 16 milyon insan seçti. Öyle konuşacaksın...” diyor.

Bu ne kibir böyle? Memleket sanki **İmamoğlu**’nun karşısında yakasını ilikleyip esas duruşa geçecek...

İMAJINA ZARAR VERİYOR

Ekrem İmamoğlu bu üslubu kullandığı için seçim kazanmadı. Tam aksine, kucaklayıcı bir dil kullandığı için muhafazakârların da seküler seçmenin de Kürtlerin de Karadenizlilerin de milliyetçilerin de liberallerin de oylarını almayı başarmıştı.

Şimdi kendi eliyle kendi farklılıklarını yok ediyor. **İmamoğlu** imajını yerle bir ediyor.

Kendi heykelini yıkan adam misali.

HAKARET SERİSİ

Seviye yerlerde. Ulaştırma Bakanı'na **"Bu da zavallı bir arkadaş"** diyor. **"Hayatında bekçi kulübesi dikmemiş arkadaş"** diye sesleniyor.

Doğru, **Adil Karaismailoğlu** bekçi kulübesi dikmemiş ama Çanakkale Köprüsü'nü açmış, Kömürhan Köprüsü'nü hizmete sokmuş, Bursa-Bandırma Hızlı Tren Hattı'nın ihalesini yapmış, Tokat Havaalanı'nı açmış, uzaya Türksat 5-a uydusunu göndermiş. **İmamoğlu** haklı. Sadece bunları alt alta topladım, bir bekçi kulübesi etmedi.

CUMHURBAŞKANLIĞI HESABI

Herhalde cumhurbaşkanı adaylığı konusundaki gelişmeler onu bu kadar hırçınlaştırdı. Tüm hedefi cumhurbaşkanı adayı olmaktı. Ama hesabı bozuldu. **Ekrem Bey**, Ulaştırma Bakanı'na değil, **Kılıçdaroğlu**'na kızacaksın. Senin önünü kesen **Kılıçdaroğlu**.

Esfender KORKMAZ

Altın sevindirdi mevduat üzdü

12 Nisan 2022 Salı

Mart ayı itibariyle son bir yılda Finansal yatırım araçları içinde, enflasyonun etkisi giderildikten sonra , yani reel olarak en yüksek getiriyi yüzde 33,98 reel getiri oranı ile altın, en büyük kaybı ise yüzde eksi 35,98 oranında reel kayıp ile devlet iç borçlanma senetleri ve yüzde eksi 27,73 oranında reel kayıp oranı ile de mevduat faizi getirdi.

Altının reel getirisi ile mevduat faizinin reel getirisi arasında 61,71 puan fark var. Dünyada finansal yatırım araçları arasında bu kadar yüksek fark olan bir başka ekonomi yoktur. Bunun içindir ki, uluslar arası kuruluşlar, bizim ekonomiyi Dünyanın en kırılgan ekonomisi olarak tarif ediyor.

Ekonomik istikrar sorununun temelinde de bu kırılganlık yatıyor.

Mevduat faizi geçen sene Mart ayında da eksi yüzde 5,09 oranında reel kayıp getirmişti. Ama bu sene enflasyon yüzde 61,1 olunca ve Merkez bankası da gösterge faizini yüzde 14 düzeyinde tutunca mevduatta bu kadar yüksek reel kayıplar ortaya çıktı.

ABD'de TÜFE oranı yüzde 7,9 a çıkınca, FED heyecanlandı. Faizi yüzde 2,4' e çıkarmayı ve bir trilyon dolar çekmeyi hedef alıyor. Bizde reel faiz eksi yüzde 29 ama MB hala faizi daha nasıl düşürürüm peşindedir.

Artık TL fazla cep yakıyor. Bunun içindir, birçok sektörde siparişler artık tamamıyla dolar veya Euro olarak veriliyor. Pazarlıklar da aynı şekilde döviz üstünden yapılıyor. Zaten Hükümetin kur korumalı mevduat uygulaması da TL'yi doların himayesine sokmak demektir.

Bu tablo sürdürülemez... Her gün geçtikçe toplum olarak kan kaybediyoruz. Ne yazık ki hükümet içinde ve ekonomi yönetimi içinde bu tabloyu okuyacak kimse yoktur. Cumhurbaşkanlığı kurullarında ve ekonomi yönetiminde yer alan akademisyenler varsa istifa etmeleri gerekir. Aksi halde tarih ekonomiyi çıkmaza sokan bu tablodan en fazla onları sorumlu tutacaktır.

FİNANSAL YATIRIM ARAÇLARININ TÜFE'YE GÖRE YILLIK REEL GETİRİ ORANLARI		
	2021	2022
MEVDUAT FAİZİ	-5,09	-27,73
BİST 100	34,75	-12,50
DOLAR	4,28	18,14
EURO	12,14	9,40
ALTIN	12,87	33,59
DİBS	-10,05	-35,98

Altın geçen sene Mart ayında tasarruf sahibine daha düşük yüzde 12,87 oranında reel getiri sağlamıştı. Rusya-Ukrayna savaşından sonra dünyada banknota olan güven düştü. Yeniden altına yönelim var.

Doların yıllık reel getiri oranı yüzde 18,14 oldu. Dolar Euro karşısında da değer kazandı. Geçen sene Mart ayında Euro/ Dolar paritesi 1,1929 iken bu sene Mart ayında 1,0994'e geriledi . Bu nedenle Euro'nun reel getiri oranı dolardan daha düşük yüzde 9,40 oldu.

BİST 100 endeksi geçen sene Mart ayında Finansal yatırım araçları içinde yüzde 34,75 oranı ile en yüksek yıllık reel getiri sağlamıştı. Bu sene yüzde 12,50 oranında reel kayıp getirdi.

Dünyada borsalar hareketlidir. Ama bir sene yüzde 34,75 reel kazan, ertesi sene yüzde 12,5 reel kayıp , borsadaki kırılganlığında ne kadar yüksek olduğunu gösteriyor.

Özetle, yüksek kırılganlığın ekonomik ve maliyeti her sene artarak büyüyor. Ciddi yönetim ve acil olarak istikrar önlemlerine ihtiyacımız var.

İbrahim Kahveci

Konut&gıda sorunu nasıl çözülecek?

Bugün konut fiyatları adeta realiteden kopmuş şekilde uçuyor. Ümraniye’de 3+1 daire fiyatı ABD’de 3 katlı malikane fiyatına erişti.

Neden acaba?

Maliyetler arttı derseniz bu iş o kadar basit değil. Bugün orta sınıf bir inşaatın m2 yapım maliyeti 4-5 bin lira aralığındadır. Yani yaklaşık 100 m2 bir dairenin arsa hariç yapım maliyeti 400-500 bin liraya gelir.

İyi ama konut fiyatları milyon liralardan başlıyor. Bu nasıl izah edilecek?

Çok mu talep var?

Yoksa arz mı az? (İnşaatlar mı yetersiz)

İyi ama biz “AK Parti bütün parayı betona gömdü derken yanlış mı dedik? Soruyu tersten soralım: AK Parti inşaata bu kadar para yatırtmasaydı bugün konut ihtiyacı çok daha elzem mi olacaktı?

O zaman şuna da cevap bulalım: Yeni gelen iktidarlar beton desteğini daha da artırarak sürdürmek zorunda mı kalacak?

Hayret verici bir durumla mı karşı karşıyayız... (Aslında değil)

Ortada bir terslik olmalı. Ama ne?

12.04.2022

Mesela AK Parti beton partisi diyoruz ama ev sahipliği artmamış; tersine kiracıların oranı %20,9'dan %26,2'ye yükselmiş. **Her 4 kiracının yanına 1 kiracı daha eklenmiş.**

Kim aldı bu evleri; ya da kim alıyor bu daireleri?

Geçen hafta Salı akşamı Halk TV'de "Kayda Geçsin" programında Ocak 2022 ücretlerini açıkladım.

SGK verilerine göre, bir çalışanın aylık brüt ücreti 7 bin 734 liraymış. Bunun net ücret karşılığı 5 bin 530 lira demek oluyor.

Gelin hesap yapalım: **16 milyon çalışanın aylık net maaşı 5.530 lira. Sizce bu maaşla kaç kişi milyon liralık daireler alabilir veya kirasını ödeyebilir?**

Bu işte bir terslik yok mu?

O zaman fiyatlar neden uçuyor?

Bu işin bir çok parametresi var. Sanırım ilk sıralarda "mülkiyet koruma güdüsü" yatıyor.

Ortada Nass var diyerek suni şekilde faizler indirilince hemencecik kur arttı, enflasyon patladı.

Bir bağ kıvrıkcık fiyatı 2-3 liradan 12-13 liraya çıkarsa vatandaş alım gücünü nasıl koruyacak? **Varlıkların değerini koruma güdüsü ve fiyatların daha da artacağı düşüncesi vs nedenlerin de eklenmesi ile konut fiyatları adeta uçtu gitti.**

Şimdi biz faiz indirerek topluma iyilik mi yaptık; yoksa en temel haklarından olan barınma ve beslenme haklarını zora mı soktuk?

Bence çok önemi yok... Dün yazdığım gibi... AK Parti'nin kemik seçmeni en temel haklarını kaybetseler de siyasi tutkularını kaybetmiyorlar. Tek varlıkları evlatları-torunları bile değil. Çünkü evlatlarının-torunlarının geleceğinin satılmasını bile alkışlayabiliyorlar. Sanırım tek varlıkları liderlik tutkuları...

Bugün tarlada 3-4 lira olan domates marketlerde 25-35 liraya satılıyor. Yine tarlada 3-4 lira olan kıvrıkcık market-manavlarda 15-20 liraya satılıyor. Buna benzer sayısız örnek var...

Kimse de çıkıp “Yahu bu varlık içinde bu yokluk ve pahalılık neden oluyor?” demiyor.

Bu ülke resmen varlık içinde yokluk çekiyor.

2013-2021 arasında yaklaşık 9 milyon nüfus artmış. Bu nüfus artışı en fazla 3 milyon konut ihtiyacı doğurur. Oysa ülkede yapılan konut 7 milyon. Yani inşaatta arz sıkıntısı sözkonusu değil.

Maliyet sıkıntısını yazdım; mevcut fiyat artışını aklileştirmez.

Geriye arsa ve rant kalıyor...

Sorarım size... Ali Babacan rantı vergilendirelim dediğinde Cumhurbaşkanı Erdoğan “Vatan satmak nasıl olur; yüksek faizle....” demişti.

Şimdi evinizi satmak zorunda kaldığınızda zamanında atılması gereken adımların atılmaması ile ne duruma gelindiğini anlamış olursunuz.

Önemli olan zamanında bu tepkiyi koymak ve önlemi almaktır.

Muhalefet açısından da sormak lazım: Sahi siz bu beslenme ve barınma sorununu nasıl çözeceksiniz? Çözüm modelinize örnek olarak somut önerileri toplum görmek-duymak ister.

12 Nisan 2022, Salı

BAŞYAZI MEHMET BARLAS

Pakistan'daki olaylar eski Türkiye'yi hatırlatıyor

Tadı kaçırılmış dünyada siyasal gelişmeler devam ediyor. Pakistan'daki durum ortada.

İmran Han görevinden alındı ve şimdi eski Türkiye'de olduğu gibi Amerika'nın ve askerlerin seçtiği bir adam, gelecek yıla kadar başbakanlık yapacak. Türkiye, Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ile büyük ölçüde yönetimdeki istikrarsızlık sorununu aştı. Ancak küreselcilerin beşinci kol faaliyetleri hiçbir zaman bitmeyecek. Her zaman uyanık olmak zorundayız.

İSRAİL HÜKÜMETİ DE DÜŞEBİLİR

İsrail'de de durum iyi değil. İsraili güvenlik güçleri, ikisi kadın üç Filistinliyi katletti. Bunun tepkileri sürüyor.

Yıllar sonra Türkiye ile ilişki kuran yeni İsrail hükümeti, çok ince dengelerle ayakta duruyor, her an düşebilir.

FRANSA'DA SEÇİM YARIŞI

Gelelim kültürüyle meşhur Fransa'ya... Başkanlık seçiminde mevcut başkan **Macron**, yüzde 28 oy alarak ilk turu kazandı. Çok büyük ihtimalle ikinci turu da kazanıp yeniden başkan olacak.

Yüzde 24'le ikinci gelen aday da Fransa'nın aşırı sağı olarak bilinen kadın politikacısı **Le Pen**.

Yani koca Fransa'da başkanlık seçiminde iki aşırı uçtan başka başka ses çıkmıyor. Acıklı bir durum.

BARIŞI KİM İSTEMİYOR?

Ukrayna'da ise savaş rutinleşti. Artık herkes **Putin**'in saldırmasını, Amerika'nın da buna cevap vermesini bekliyor.

Bu süreç bıktırıcı olmaya başladı. Dünya'nın neresinde gözyaşı ve acı varsa, buna kimin sebep olduğuna ve fayda sağladığına bakmak lazım.

Mesela, Ukrayna veya Batı Bloku, NATO ile ilgili bugün dediklerini 2 ay önce söyleselerdi hiç çatışma olmayacaktı.

Nitekim **Putin**'in danışmanı konuştu ve işleri Amerika'nın karıştırdığını iddia etti.

BATI'NIN OYUNCAĞI OLMUYORUZ

Gördüğünüz gibi dünya böyle gidiyor. Biz ise dengeli bir politika izliyoruz ve bu siyaset, dış dünyadan takdir topluyor.

Dilerim Türkiye bu akımın dışında kalır ve Batılıların oyuncağı olmama kararlılığını sürdürür.